

Årsredovisning 2010

Dnr 2011-33

Innehåll

Generaldirektörens inledning	5
1 Inspektionen för socialförsäkringen	7
1.1 Inledning	7
1.2 Uppdrag och regeringens direktiv för verksamheten	7
1.3 Organisation	8
2 Tillsyn och granskning av socialförsäkringsområdet	9
2.1 Systemtillsyn	9
2.2 Effektivitetsgranskning	10
3 Resultatredovisning	11
3.1 Krav på rapportering	11
3.2 Samlat resultat och måluppfyllelse	11
3.3 Ekonomiskt resultat	11
4 Gemensamma prestationer	13
4.1 Konferenser	13
4.2 Föreläsningar	13
4.3 Remisser	13
4.4 Share	14
4.5 Samverkansuppdrag mot felaktiga utbetalningar	14
5 Övergripande granskningar	15
5.1 Försäkringskassans verkställande av domar	15
5.2 Effektiviteten i Försäkringskassans administration 2000—2009	15
5.3 Effektiv köhantering	15
5.4 Försäkringskassans IT-verksamhet	16
5.5 Kostnader	16
6 Förmåner till barn, familj och personer med funktionsnedsättning	17
6.1 Handlägningsstöd för handikappersättning och vårdbidrag	17
6.2 Jämställt uttag av föräldrapenning	17
6.3 Kostnader	18
7 Ohälsorelaterade förmåner	19
7.1 Regionala skillnader i sjukförsäkringens utfall	19
7.2 Samverkan inom socialförsäkringen	19
7.3 Rehabiliteringskedjans effekter på sjukskrivningstiderna	20
7.4 Kostnader	20
8 Pensioner och ekonomisk trygghet vid ålderdom	21
8.1 Den nya pensionsmyndigheten	21
8.2 Kostnader	22
9 Kompetens	23
9.1 Personalsammansättning	23

Åldersbalans	23
9.2 Bemanning	24
Lönepolitik	24
9.3 Kompetensutveckling	25
9.4 Arbetsmiljö och hälsa	26
Systematiskt arbetsmiljöarbete	26
Friskvård	26
Lokaler	26
Sjukfrånvaro	27
9.5 Uppbyggnadsarbetet i övrigt	27
Tillgång till data	27
Styrdokument	28
IT och telefoni	28
Diarium och arkiv	28
Övrigt	28
10 Finansiell redovisning	29
10.1 Resultaträkning	29
10.2 Balansräkning	30
10.3 Redovisning mot anslag	31
10.4 Tilläggsupplysningar	32
10.5 Noter	34
11 Sammanställning över väsentliga uppgifter	38

Generaldirektörens inledning

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) överlämnar härmed årsredovisningen avseende myndighetens första hela verksamhetsår. Verksamheten har även under detta år präglats av arbetet med att bygga upp myndigheten – att utveckla och precisera verksamhetens innehåll, att rekrytera personal och att bygga nätverk mot omvärlden – samtidigt som produktionskravet naturligtvis efter hand har blivit allt viktigare. Bland annat har tio rapporter, två working paper och en arbetsrapport publicerats under året.

Enligt myndighetens instruktion ska ISF bidra till att värna rättssäkerhet och effektivitet i socialförsäkringssystemet genom att bedriva systemtillsyn och effektivitetsgranskning, en allmänt hållen anvisning som måste utvecklas och preciseras. Det årliga konkreta uttrycket för denna precisering är den granskningsplan som lämnades till regeringen i början av februari.

Den viktigaste resursen för myndigheten är personalen. För att realisera den verksamhet som beskrivs i granskningsplanen har myndigheten under 2010 bedrivit ett fortsatt intensivt rekryteringsarbete. I början av året var antalet anställda knappt 25. Vid slutet av året hade det stigit till 44 personer, vid sidan av konsulter. Utmaningen i en process av det här slaget är att etablera och behålla en balanserad sammansättning av personalen som motsvarar verksamhetens krav på djup och bred kompetens. Tillströmningen av kompetenta sökande har varit glädjande stark även under år 2010.

För en myndighet med ISF:s uppdrag och storlek är nätverk av central betydelse. En väsentlig del av kompetensförsörjningen kommer även i fullt utbyggt tillstånd att ske via tillfälliga engagemang av personal från andra myndigheter, forskningsinstitutioner och konsulter både inom landet och från utlandet. En förutsättning för ett arrangemang av detta slag är väl utbyggda nätverk mot omvärlden, såväl mot myndighetssfären som mot universitets- och högskolevärlden i Sverige och utomlands.

Erfarenheterna från det hittillsvarande uppbyggnadsarbetet har varit genomgående goda och skapar höga förväntningar inför fortsättningen.

Stockholm i februari 2011

Per Molander

1 Inspektionen för socialförsäkringen

1.1 Inledning

Årsredovisningens disposition

Årsredovisningen består av ett inledande avsnitt som beskriver myndighetens uppdrag på en övergripande nivå. I avsnittet preciseras också de olika typer av granskningar som ryms inom uppdragets två huvudgrenar. Därefter följer resultatredovisningen, som beskrivs närmare nedan. Årsredovisningen avslutats med den finansiella redovisningen och en sammanställning över väsentliga uppgifter.

Resultatredovisningens disposition

Resultatredovisningen inleds med en samlad redovisning av resultatet och en bedömning av måluppfyllelsen. Därefter uttrycks resultatet i kostnader och intäkter över tid per verksamhetsområde. Rapporterna indelas i huvudkategorierna systemtillsyn eller effektivitetsgranskning.

Resultatredovisningen fortsätter med en återrapportering av resultatet per verksamhetsområde med volymer och kostnader för prestationerna. Resultatredovisningen avslutas med en beskrivning av kompetensförsörjningsarbetet och uppbyggnadsarbetet i övrigt.

1.2 Uppdrag och regeringens direktiv för verksamheten

ISF:s uppdrag är enligt 1 § förordningen (2009:602) med instruktion för Inspektionen för socialförsäkringen att genom systemtillsyn och effektivitetsgranskning värna rättssäkerheten och effektiviteten inom socialförsäkringsområdet. ISF ska enligt 2 § i instruktionen utöva systemtillsyn och effektivitetsgranskning över den verksamhet som bedrivs av Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten i de delar som inte står under Finansinspektionens tillsyn och Skatteverket i de delar som avser beslut om pensionsgrundande inkomst.

ISF får vidare enligt 3 § instruktionen utöva systemtillsyn över och utföra effektivitetsgranskning av verksamheter som gränsar till socialförsäkringsområdet och av samverkansinsatser som har anknytning till socialförsäkringsområdet.

I myndighetens regleringsbrev för 2010 framhåller regeringen att inspektionen har en central roll inom socialförsäkringsområdet genom att ISF ska bidra till att rätt ersättning betalas ut till rätt person i tid. För tilltron till socialförsäkringen är det enligt regeringen nödvändigt att säkerställa en effektiv handlägningsprocess samt att förhindra felaktiga utbetalningar och obehörigt nyttjande av försäkringen.¹

¹ Regeringsbeslut den 17 december 2009, S2009/9929/SK.

1.3 Organisation

ISF är en enrådighetsmyndighet som leds av en generaldirektör. Myndigheten har ett insynsråd som består av sex ledamöter vid sidan av generaldirektören, som är ordförande: Ann-Catrin Lofvars, landstingsråd, Stefan Lundgren, generaldirektör, Kristina Padrón, ämnesråd, Eskil Wadensjö, professor, Irene Wennemo, fil. dr och huvudsekreterare i socialförsäkringsutredningen (från och med den 12 maj 2010) och Solweig Zander, riksdagsledamot. Stig Orustfjord lämnade sitt uppdrag som ledamot i insynsrådet den 1 maj 2010 då han tillträdde som överdirektör i Försäkringskassan.

Verksamheten är under generaldirektören organiserad i en matris med fyra enheter och fyra kompetensområden. De tre sakenheterna är enheten för barn-, familje- och handikappfrågor, enheten för sjukförmåner och enheten för pensioner och övergripande studier. Myndigheten har även en administrativ enhet.

ISF har följande kompetensområden: ekonomisk styrning, utvärderings- och forskningsmetodik, juridik och medicin. Kompetensområdescheferna har ett övergripande ansvar för att säkerställa att myndighetens tillsyns- och granskningsverksamhet svarar mot högt ställda metod- och kvalitetskrav.

2 Tillsyn och granskning av socialförsäkringsområdet

ISF:s verksamhet har två huvudgrenar: systemtillsyn och effektivitetsgranskning. Med någon förenkling kan man säga att systemtillsyn i huvudsak är inriktad på rättssäkerhet, medan effektivitetsgranskning fokuserar på effektiviteten hos den granskade verksamheten. I praktiken går rättssäkerhets- och effektivitetsaspekter i varandra, och en typisk granskning kommer därför att innehålla både tillsyns- och effektivitetsrelaterade inslag. Tillsynsgranskningar kan ge uppslag till effektivitetsgranskningar och vice versa. Det är därför av stort värde att båda typerna av verksamhet bedrivs inom samma myndighet.

2.1 Systemtillsyn

Med *systemtillsyn* avses enligt 1 § myndighetens instruktion granskning av om tillsynsobjektets egna system för styrning och kontroll säkerställer en korrekt och enhetlig tillämpning av det regelverk som tillsynsobjektet ska tillämpa.

Fokuseringen på system är väsentlig. Det innebär att det inte ingår i ISF:s uppdrag att granska enskilda ärenden och yttra sig över dessa. Däremot baseras granskningar av huruvida tillsynsobjekten uppfyller de krav som ställs i lagar och förordningar ofta på granskningar av ett större antal enskilda ärenden, eftersom korrekt handläggning i det enskilda ärendet är det slutgiltiga kriteriet på att handläggningen är rättssäker.

Konkret kan granskningen också inriktas på arbetsrutiner, handledningar, IT-stöd, utbildningsmaterial och liknande. Men det är först genom granskningen av ärenden som det går att fastställa om styrinstrumenten fungerar som avsett.

Rättssäkerhet omfattar ett flertal olika aspekter, såsom lagenlighet, förutsebarhet och likformighet. En grundlig belysning av rättssäkerheten kräver därför att man kombinerar olika analysansatser och utnyttjar flera informationskällor, såsom akter, registerdata, styrdokument och intervjuer.

Träffsäkerhet – rättssäkerhetsaspekten

Med *träffsäkerhet* avses att utbetalningar av förmåner ska nå dem som är berättigade inom rimlig tid, med rätt belopp och i möjligaste mån också oberoende av vem som fattar beslutet. Att administrationen leder till hög träffsäkerhet är en fråga om regelefterlevnad och därmed något som bör granskas genom tillsyn, men det är också en fråga om effektivitet. Det kan exempelvis gälla eventuella brister i likformigheten i handläggningen eller långa väntetider. Flera förändringar som har genomförts på senare år har motiverats av en vilja att minska en variation i beslutsfattandet som har uppfattats som omotiverad. Det är viktigt att utvärdera om detta också har uppnåtts.

Träffsäkerhet – felaktiga utbetalningar

Åtgärder mot felaktiga utbetalningar hänger nära samman med rättsäkerheten. På samma sätt som den ansvariga myndigheten har att säkerställa att betalningar når berättigade mottagare ska den se till att utbetalningar inte sker till personer som inte är berättigade till förmånen i fråga. Vissa åtgärder för att förhindra felaktiga utbetalningar bygger på kontroll före utbetalningar och andra på kontroll efter. Båda kategorierna behövs, men avvägningen dem emellan kräver en noggrann analys. När resurserna för kontroll är dimensionerade, återstår att avgöra hur de ska utnyttjas för att kontrollen ska bli så effektiv som möjligt.

2.2 Effektivitetsgranskning

Med *effektivitetsgranskning* avses enligt 1 § myndighetens instruktion granskning av om tillsynsobjektets verksamhet fungerar effektivt med utgångspunkt i det statliga åtagandet. Begreppet *effektivitet* har i detta sammanhang flera innebörder, vilka kräver olika ansatser och metoder i granskningen.

Effektivitet kan definieras på olika nivåer: utöver den redan nämnda träffsäkerheten hos transfereringarna ska granskning ske av den administrativa effektiviteten och effektiviteten i relation till det offentliga åtagandet, sådant det har definierats i de politiska beslut som ligger till grund för de granskade förmånssystemen.

Administrativ effektivitet

Administrativ effektivitet är den snävast definierade formen av effektivitet. Typiska frågor inom detta område kan vara vad en viss förmån kostar att administrera, om hanteringskostnaden skiljer sig mellan olika kontor som hanterar den och om de administrativa kostnaderna kan minskas utan att kvaliteten blir lidande. Andra aspekter av den administrativa effektiviteten är hur ärendehantering inom den ansvariga myndigheten är organiserad och hur beslutsstödet för handläggarna är utformat. Kvalitetsaspekter måste beaktas, eftersom en ambition att hålla nere handläggningstider annars riskerar att påverka kvaliteten i besluten negativt.

Effektutvärdering

Effektutvärderingen är ett viktigt led i effektivitetsgranskningen. En viss transfereringsverksamhet kan vara både administrativt effektiv och träffsäker men ändå brista i effektivitet. Definitionen av effektivitetsgranskning i ISF:s instruktion tar sin utgångspunkt i det offentliga åtagandet. Detta åtagande avser de effekter som uppnås när transfereringar och andra åtgärder når olika kategorier av mottagare, som barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning och långtidssjukskrivna. Medborgarperspektivet blir här centralt. Analysen av effekterna på denna nivå blir ofta tekniskt komplicerad och har inte sällan betydande forskningsinslag.

Att avsedda effekter inte uppnås kan bero på brister i förmånssystemets utformning eller omvärldsförändringar men också på samverkan med andra system som påverkar mottagarnas incitament eller på brister i implementeringen. Sammantaget innebär detta att effektutvärderingar ofta genomförs i samspel med granskningar inriktade på tillsyn och administrativ effektivitet.

3 Resultatredovisning

3.1 Krav på rapportering

I enlighet med 12 § myndighetens instruktion ska ISF varje år lämna en tillsyns- och granskningsplan till regeringen senast den 1 februari, som anger den huvudsakliga inriktningen på granskningsverksamheten för året.

ISF lämnade en granskningsplan för år 2010 till regeringen i februari 2010.² Planen innehöll sammanlagt 20 granskningar och 1 samverkansuppdrag som avsågs starta under året. Granskningarnas syfte och de frågor som de avsåg att besvara samt planerad tidpunkt för avrapportering angavs också.

I enlighet med 13 § myndighetens instruktion ska inspektionen varje år, i samband med årsredovisningen, lämna en årlig rapport som samlar de viktigaste iakttagelserna vid systemtillsynen och effektivitetsgranskningen under det gångna verksamhetsåret.

Den årliga rapporten innehåller en mer ingående beskrivning av resultaten av verksamheten år 2010 än årsredovisningens resultatredovisning. Den årliga rapporten lämnas till regeringen i samband med årsredovisningen i februari 2011.³

3.2 Samlat resultat och måluppfyllelse

Inspektionen bedömer att årets resultat är tillfredsställande mot bakgrund av att verksamheten byggts upp under året och att kompetens fortsatt rekryterats i stor omfattning.

Under året har inspektionen totalt lämnat 10 rapporter till regeringen. Av dessa ligger 4 huvudsakligen inom området systemtillsyn och 6 inom effektivitetsgranskning. ISF har också publicerat 1 arbetsrapport och 2 working paper på den externa webbplatsen under året. De är mer tekniska till sin karaktär och innehåller ibland bakgrundsinformation till en rapport.

ISF har under året beslutat att 4 granskningar inte kommer att genomföras i enlighet med granskningsplanen för år 2010 (se vidare avsnitt 6 och 8), medan övriga 16 granskningar och 1 samverkansuppdrag har startats eller avslutats i enlighet med planen. Dessutom har beslut om ytterligare 10 granskningar och en internationell undersökning utanför planen fattats under året.

3.3 Ekonomiskt resultat

ISF:s verksamhet finansieras i stort sett helt genom anslag. Mindre än 0,4 procent av intäkterna avser intäkter av avgifter och finansiella intäkter.

71 procent av kostnaderna avser personalkostnader, 19 procent är övriga driftskostnader, nära 8 procent avser kostnader för lokaler och 2 procent är finansiella kostnader och avskrivningar.

² Dnr 2010-13.

³ ISF rapport 2011:1, dnr 2011-15.

43 procent av kostnaderna och intäkterna avser ohälsorelaterade förmåner, 33 procent övergripande verksamhet, 15 procent förmåner till barn, familj och personer med funktionsnedsättning samt 9 procent pensioner och ekonomisk trygghet vid ålderdom.

Per verksamhet	2010	2009
<i>Övergripande verksamhet⁴</i>		
Intäkter	12 559	5 937
Kostnader	12 559	5 937
<i>Förmåner till barn, familj och personer med funktionsnedsättning</i>		
Intäkter	5 569	1 574
Kostnader	5 569	1 574
<i>Ohälsorelaterade förmåner</i>		
Intäkter	16 342	2 073
Kostnader	16 342	2 073
<i>Pensioner och ekonomisk trygghet vid ålderdom</i>		
Intäkter	3 345	3 059
Kostnader	3 345	3 059
Totalt		
Intäkter	37 815	12 643
Kostnader	37 815	12 643

Tabell 1 Kostnader och intäkter per verksamhet. Jämförelsetal för år 2009 avser endast ett halvt års verksamhet och jämförelsetal från tidigare år saknas.

Inom området övergripande verksamhet är myndighetens slutprestationer konferenser, föreläsningar, besvarade remisser, den internationella undersökningen Share och samverkansuppdraget mot felaktiga utbetalningar. De övergripande granskningar som rapporterats till regeringen under året är också slutprestationer.

Inom de andra tre områdena är myndighetens slutprestationer de rapporter som lämnats till regeringen under året samt de working paper och arbetsrapporter som publicerats på inspektionens webbplats.

En restlös fördelning av de gemensamma kostnaderna har gjorts till dessa prestationer.

⁴ Området omfattar kostnader och intäkter för gemensamma prestationer och gemensamma granskningar.

4 Gemensamma prestationer

4.1 Konferenser

Under våren arrangerande ISF en sektorövergripande konferens om rätts-säkerhet i förvaltningen. Syftet med konferensen var att precisera innebörden av begreppet rättssäkerhet för att diskutera hur rättssäkerheten inom förvaltningen ska kunna säkerställas. Närmare 100 personer deltog i konferensen som sammanfattades i rapporten "Rättssäker förvaltning?".⁵

I oktober arrangerades en andra konferens under rubriken "Kunskap och offentligt beslutsfattande" under medverkan av socialförsäkringsminister Ulf Kristersson och ett antal personer med erfarenhet av arbete i gränsytan mellan forskning och den politiska sfären. Drygt 120 personer deltog i konferensen, som kommer att dokumenteras i bokform med utgivning under år 2011. Styckkostnaden för konferenserna var 143 000 kronor. Konferensavgifterna uppgick till 65 000 kronor under året.

Styckkostnad, tkr	2010
Konferenser	143

Tabell 2 Styckkostnader för konferenser. Jämförelsetal saknas för föregående år.

4.2 Föreläsningar

I september var Per Molander och departementsrådet Tony Malmberg inbjudna av Institute for Government i London för att tala om erfarenheterna från den svenska statsfinansiella krisen på 1990-talet. Per Molander talade vid ett möte på samma tema arrangerat av Internationella valutafonden i Paris i januari.

Anställda hos ISF har under året deltagit som föreläsare hos bland andra den parlamentariska socialförsäkringsutredningen.

Den totala kostnaden för föreläsningar uppgick till 405 000 kronor. Styckkostnader kan inte återges då antalet föreläsningar är svårt att mäta. Uppgift om styckkostnad återger därmed inte en relevant bild.

Kostnad, tkr	2010
Föreläsningar	405

Tabell 3 Kostnader för föreläsningar. Jämförelsetal saknas för föregående år.

4.3 Remisser

Under året har inspektionen besvarat 11 remisser. Bland annat har myndigheten yttrat sig över förslag om tillfällig föräldrapenning i samband med

⁵ ISF rapport 2010:4, dnr 2010:30.

att barn har avlidit m.m.⁶, ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering⁷, differentierad timschablon i lagen (1993:389) om assistansersättning⁸, ny förvaltningslag⁹ och förslag på en oberoende granskningsfunktion för hälso- och sjukvården¹⁰. Styckkostnaden för remisser var 17 000 kronor.

Styckkostnad, tkr	2010
Remisser	17

Tabell 4 Styckkostnader för remisser. Jämförelsetal saknas för föregående år.

4.4 Share

Inspektionen har i början av året deltagit aktivt i förberedelserna för den fjärde omgången av svenskt deltagande i den internationella undersökningen Share¹¹. Inspektionen har beslutat att bidra till finansieringen av undersökningen som genomförs av Uppsala universitet. Arbetet beskrevs närmare i den föregående årsredovisningen. Kostnaden för Share var 477 000 kronor.

Kostnad, tkr	2010
Share	477

Tabell 5 Kostnader för Share. Jämförelsetal saknas för föregående år.

4.5 Samverkansuppdrag mot felaktiga utbetalningar

ISF har deltagit i regeringens samverkansuppdrag om utveckling av metoder och redovisning av resultat av arbetet mot felaktiga utbetalningar från välfärdsystemet.¹²

ISF har varit med i arbetsgrupperna riskanalys, statistik och indikatorer, kostnadseffektivitet, elektroniskt informationsutbyte, omfattningsstudier och informationsinsatser. Dessutom har ISF varit representerad i referensgruppen. Ekonomistyrningsverket (ESV) har samordningsansvaret för uppdraget. Kostnaderna för ISF:s medverkan uppgick till 199 000 kronor.

Kostnad, tkr	2010
Samverkansuppdrag mot felaktiga utbetalningar	199

Tabell 6 Kostnader för samverkansuppdrag för felaktiga utbetalningar. Jämförelsetal saknas för föregående år.

⁶ S2010/5246/SF.

⁷ SOU 2010:60.

⁸ S2009/5078/ST.

⁹ SOU 2010:29.

¹⁰ Ds 2010:3.

¹¹ Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe.

¹² Regeringsbeslut den 5 mars 2009, Fi 2009/2137

5 Övergripande granskningar

5.1 Försäkringskassans verkställande av domar

ISF har granskat tiden för verkställighet av domar vid Försäkringskassan.

Granskningen visade att verkställigheten av domar ofta tar oacceptabelt lång tid och i undantagsfall inte kommer till stånd. Kommunikationen mellan de många organisatoriska enheter som är involverade i processen fungerar ibland dåligt. Hanteringen av domarna finns inte tillräckligt reglerat i riktlinjer och uppföljningen är otillfredsställande. I rapporten lämnades konkreta förslag på förbättringar av handläggningsrutinerna.

Rapporten lämnades till regeringen i maj 2010.¹³

5.2 Effektiviteten i Försäkringskassans administration 2000–2009

ISF har granskat socialförsäkringsadministrationens effektivitet under det gångna decenniet.

Granskningen visade att den allmänna bilden är att effektiviteten har utvecklats positivt. Kostnaderna per prestation har minskat, samtidigt som det inte finns några indikationer på att kvaliteten har försämrats. Det finns dock några undantag från den generellt positiva bilden. Bland annat har administrationen av sjukförsäkringen fördyrats. Samtidigt har dock antalet sjukdagar minskat. I vilken utsträckning det beror på Försäkringskassans insatser är svårt att avgöra.

Rapporten lämnades till regeringen i december 2010.¹⁴

5.3 Effektiv köhantering

ISF har genomfört en studie av hur köteori skulle kunna appliceras på Försäkringskassans verksamhet. Som exempel valdes processen i sjukförsäkringen fram till en tidig bedömning, det vill säga det första beslut som ska fattas inom 30 dagar.

Resultatet visar att valet av strategi påverkar utfallet märkbart för både försäkrade och Försäkringskassan samt att flexibilitet i organisationen är betydelsefull för att hålla nere handläggningstider och kostnader. Simuleringar tyder på att försäkrade med sämst ekonomiska förutsättningar skulle kunna prioriteras utan större konsekvenser för övriga.

Simulering av strategier för köhantering bör i större utsträckning användas för att uppnå effektivare användning av statens resurser.¹⁵

Rapporten lämnades till regeringen i september 2010.¹⁶

¹³ ISF rapport 2010:3, dnr 2009-94.

¹⁴ ISF rapport 2010:9, dnr 2010-3.

¹⁵ ISF avser att genomföra en konferens med detta tema riktat till myndigheter och kommuner den 26 maj 2011.

¹⁶ ISF rapport 2010:7, dnr 2009-96.

5.4 Försäkringskassans IT-verksamhet

ISF har genomfört en förstudie över Försäkringskassans IT-verksamhet.

Förstudien visar att det IT-arbete som har initierats för att effektivisera handläggningen och förbättra servicen till allmänheten ännu befinner sig i huvudsak i en utvecklingsfas, och att en betydande potential återstår att utnyttja. ISF bedömer dock att styrningen av IT-utvecklingen har förbättrats inom Försäkringskassan.

Rapporten lämnades till regeringen i juli 2010.¹⁷

5.5 Kostnader

Kostnaden för de 4 övergripande rapporterna har varierat mellan 1,2 – 1,6 miljoner kronor.

Prestation	Kostnad, tkr
Försäkringskassans verkställande av domar	1 582
Försäkringskassans effektivitet 2000-2009	1 414
Effektiv köhantering	1 235
Försäkringskassans IT-verksamhet	1 175

Tabell 7 Kostnader för övergripande rapporter.

¹⁷ ISF rapport 2010:5, dnr 2010-31.

6 Förmåner till barn, familj och personer med funktionsnedsättning

I granskningsplanen för år 2010 angav inspektionen två granskningar som av nedanstående skäl inte har genomförts under året i enligt med planen.

Jämställdhet: jämställdhetsbonus och vårdnadsbidrag

Myndigheten påbörjade under året en granskning¹⁸, där flera aspekter av uttaget av föräldrapenning analyserades. ISF kunde konstatera att det var få föräldrar som valt att utnyttja vårdnadsbidraget. Detta innebar att det empiriska underlaget för att genomföra en mer utvecklad studie var för litet. Till detta kommer att Statistiska centralbyrån i oktober 2010 gjort en uppföljning av vårdnadsbidraget.¹⁹ ISF har därför senarelagt studien inom området.

Underhållstöd

I avvaktan på resultaten från Utredningen om ekonomi och föräldrasamarbete vid särlevnad²⁰ och en enkätundersökning initierad av Försäkringskassan om hur underhållet regleras mellan parterna i familjen har ISF valt att inte starta en granskning inom området.

6.1 Handläggningsstöd för handikappersättning och vårdbidrag

ISF har under året granskat handläggningsstödet för handikappersättning och vårdbidrag.

ISF konstaterar att det finns brister i stödet. Den allvarligaste bristen gäller stödet för att genomföra skälighetsbedömningar, där det idag saknas vägledning för hur skälighetsbedömningar ska göras. ISF menar att dessa bedömningar måste få en tydligare styrning. ISF anser också att den specialistfunktion som finns vid lokala försäkringscenter behöver stärkas.

Rapporten lämnades till regeringen i december 2010.²¹

6.2 Jämställt uttag av föräldrapenning

ISF har under året utvärderat tre reformer som genomförts för att uttaget av föräldrapenningen ska bli mer jämställt.

I arbetet utvärderas effekten på pappornas uttag av föräldrapenning 20 månader efter reformernas införande. Resultaten visar en stark effekt av första reserverade månaden, en tydlig effekt från andra reserverade

¹⁸ Jämställt uttag av föräldrapenning, dnr 2010-125.

¹⁹ Nyttjande av kommunalt vårdnadsbidrag - statistik för perioden 1 juli 2009 - 31 december 2009.

²⁰ Översyn av hur ekonomiska stöd till barnfamiljer stödjer samarbete mellan särlevande föräldrar (Dir 2009:56).

²¹ ISF rapport 2010:8, dnr 2010-42.

månaden, och hittills ingen mätbar effekt av jämställdhetsbonusen. Ett working paper har publicerats på inspektionens webbplats i december. En slutrapport kommer att lämnas till regeringen under tredje kvartalet 2011.

6.3 Kostnader

Kostnaden för rapporten²² uppgick till 3,6 miljoner kronor.

Prestation	Kostnad, tkr
Handläggningsstöd för handikappersättning och vårdbidrag	3 629

Tabell 8 Kostnader för rapporter inom förmåner till barn, familj och personer med funktionsnedsättning.

²² Kostnaden för detta working paper kommer att ingå i den totala kostnaden som redovisas när slutlig rapport lämnas under 2012.

7 Ohälsorelaterade förmåner

7.1 Regionala skillnader i sjukförsäkringens utfall

ISF har granskat de regionala skillnaderna i socialförsäkringens utfall under 2000-talet.

ISF konstaterar att regionala skillnader i försäkringsutfall endast kan säga något om hur likformigt försäkringen används, inte om huruvida den tillämpas korrekt. ISF har vidare bedömt att sjukpenning och sjukersättning bör analyseras separat och inte, som tidigare har skett hos Försäkringskassan, slås samman under rubriken sjuktal.

Spridningen i sjukpenningutnyttjandet har minskat sedan 2003 och ligger i dag lägre än vid mitten av 1990-talet. Nybeviljandet av sjuk- och aktivitetsersättning uppvisar ett annat mönster; spridningen är större och har ökat sedan 1996. De regionala mönstren har blivit mindre stabila över tiden. Det finns under senare år inget i statistiken som tyder på förekomsten av lokala "förtidspensioneringskulturer".

På inspektionens webbplats publicerades i december en arbetsrapport, som beskriver de skiftande förutsättningarna för sjukförsäkringsadministrationens arbete under 2000-talets första årtionde. Slutrapporten lämnades till regeringen i september 2010.²³

7.2 Samverkan inom socialförsäkringen

ISF har på regeringens uppdrag sammanställt uppföljnings- och utvärderingsrapporter inom den verksamhet som är finansierad med samverkansmedel.

Resultatet visar att forskningen på området är relativt outvecklad. Sedan början av 1990-talet har ett stort antal samverkansverksamheter genomförts. Detta till trots är kunskapen om samverkan och dess effekter begränsad.

Rapporten lämnades till regeringen i maj 2010.²⁴

ISF har inbjudits att presentera resultaten vid flera tillfällen: en ägardialog med samordningsförbunden i Stockholms läns landsting, möte med Nationella rådet, ett forskarseminarium om samverkan finansierat av FAS²⁵, möte med Sveriges kommuner och landsting samt vid en regional samverkanskonferens anordnad av Försäkringskassan. Den referensgrupp som bildades under år 2009 med representanter från inspektionen och ett antal ansvariga tjänstemän från samordningsförbunden har träffats vid tre tillfällen under året.

²³ ISF rapport 2010:6, dnr 2010-2.

²⁴ ISF rapport 2010:2, dnr 2010-18.

²⁵ Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap.

7.3 Rehabiliteringskedjans effekter på sjukskrivningstiderna

Myndighetens första rapport om rehabiliteringskedjans effekter lämnades till regeringen i början av januari. Den utnyttjar det faktum att sjukskrivningsreglerna var olika för personer som blev sjukskrivna med bara några dagars mellanrum för att analysera effekterna på sjukskrivningsbeteendet. Resultatet beskrevs närmare i den föregående årsredovisningen.

Rapporten har under året också arbetats om till ett mer tekniskt orienterat working paper med syftet att nå vetenskaplig publicering. Rapporten "Do Time Limits in the Sickness Insurance System Increase Return to Work?" publicerades på inspektionens webbplats under hösten.²⁶

7.4 Kostnader

Kostnaderna för de två rapporterna uppgick till 1,5 och 1,9 miljoner kronor.

Prestation	Kostnad, tkr
Regionala skillnader i sjukförsäkringens utfall	1 528
Samverkan inom socialförsäkringen	1 940

Tabell 9 Kostnader för rapporter inom ohälsorelaterade förmåner.

²⁶ Working paper 2010:1. Kostnaden för denna rapport redovisas inte, eftersom kostnaden för den första rapporten inte kan specificeras. Det beror på att tidrapporteringen utvecklades först under våren 2010.

8 Pensioner och ekonomisk trygghet vid ålderdom

I granskningsplanen för år 2010 angav inspektionen två granskningar som av olika skäl inte har genomförts under året enligt planen.

Administrationskostnaderna i ålderspensionssystemet

ISF har för avsikt att följa och granska utvecklingen av administrationskostnaderna i ålderspensionssystemet i vid mening, det vill säga även vid sidan av den administration som Pensionsmyndigheten ansvarar för. Under året har ISF genomfört en förstudie av Pensionsmyndighetens verksamhet, men ännu inte påbörjat granskningen av administrationskostnaderna i vidare mening. Under 2011 planeras ytterligare granskning av Pensionsmyndigheten och administrationen av den allmänna pensionen. Det har dock bland annat genom arbetet med nämnda förstudie visat sig att det i nuläget är för tidigt att planera för hur och i vilken takt som ISF:s granskning ska utvidgas till att omfatta ålderspensionssystemet i den vidare meningen.

Förtida uttag av pension

ISF har inte påbörjat den granskning av förtida uttag av ålderspension som planerades i granskningsplanen för 2010. ISF har i stället valt att i 2011 års granskningsplan vidga frågorna till det nya pensionssystemets påverkan på flexibiliteten i uttaget av ålderspension, oavsett om uttaget sker före eller efter 65 års ålder.

8.1 Den nya pensionsmyndigheten

ISF har genomfört en förstudie av Pensionsmyndighetens verksamhet.

Förstudien, som utgör inledningen på ett flerårigt projekt för att följa den nya myndighetens etablering och undersöka i vilken utsträckning de uttalade målen uppnås, pekar på tre centrala frågor i det fortsatta arbetet. De gäller hur väl Pensionsmyndigheten lyckas med sitt informationsuppdrag, hur de administrativa kostnaderna för pensionssystemet utvecklas respektive hur samarbetet fungerar mellan Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten i de verksamheter som Försäkringskassan utför på uppdrag av Pensionsmyndigheten.

Rapporten lämnades till regeringen i december 2010.²⁷

²⁷ ISF rapport 2010:10, dnr 2010-72.

8.2 Kostnader

Kostnaden för rapporten uppgick till 3,2 miljoner kronor.

Prestation	Kostnad, tkr
Den nya pensionsmyndigheten	3 230

Tabell 10 Kostnader för rapporter inom pensioner och ekonomisk trygghet vid ålderdom.

9 Kompetens

Nedan redovisas 2010 års åtgärder för att säkerställa att kompetens finns för att genomföra inspektionens uppdrag. Åtgärderna har utgått från den strategiska inriktning för kompetensförsörjningen som lades fast i samband med myndighetens bildande. De aktiviteter som har vidtagits har varit nödvändiga för att fullgöra myndighetens arbetsuppgifter.

9.1 Personalsammansättning

Vid slutet av år 2010 hade inspektionen 44 anställda, varav 28 kvinnor och 16 män. Andelen kvinnor är därmed 64 procent, vilket är något lägre än den totala andelen kvinnor i sektorn arbetsliv, omsorg och utbildning, som var 68 procent 2008.²⁸ Fördelningen mellan kvinnor och män i de olika personalkategorierna framgår av tabellen, där man kan utläsa att könsfördelningen är något ojämn. På chefsnivå är könsfördelningen däremot jämn.

Kompetens	Kvinnor	Män	Totalt
Utredare	19	11	30
Administrativt stöd	4	1	5
Chefer	5	4	9

Tabell 11 Fördelning av ISF:s personalkategorier 2010-12-31.

Under året började 24 personer sin anställning, varav 5 var visstidsanställda, och 2 personer slutade sin anställning. Medeltalet anställda under året var 31,2 personer.

Personalen har utbildningsbakgrund inom olika områden såsom ekonomi, statistik, statsvetenskap, juridik, beteendevetenskap och medicin. Många har lång erfarenhet av arbete inom socialförsäkringsområdet. Utbildningsnivån bland de anställda är mycket hög, och mer än en tredjedel är forskarutbildade. Dimensioneringen mellan de olika kompetensområdena liksom behovet av djup respektive bredd av kompetenser har gjorts fortlöpande med utgångspunkt i den strategiska inriktningen.

Åldersbalans

Köns- och åldersfördelningen vid myndigheten framgår av tabellen. Åldersspridningen är relativt god, med undantag av att ISF har få medarbetare som är yngre än 30 år. Medelåldern var vid årsskiftet 46,2 år. Den höga medelåldern avspeglar den höga utbildningsnivå och långa erfarenhet som arbetsuppgifterna generellt kräver. Medelåldern påverkas även av att flera av de visstidsanställda har uppnått pensionsålder. Under de närmaste åren förväntas få pensionsavgångar hos den tillsvidareanställda personalen.

²⁸ Den strategiska kompetensförsörjningen, Statskontoret 2009/99-5. Arbetsgivarverket har cirka 270 medlemmar som har delats in i tio olika sektorer.

Åldersgrupp	Kvinnor	Män
Upp till 29 år	1	0
30 – 49 år	14	12
50 år och äldre	13	4
Totalt	28	16

Tabell 12 ISF:s ålders- och könsfördelning 2010-12-31.

ISF:s bedömning är att personalsammansättningen är tillfredsställande för verksamhetens behov. Några särskilda mål avseende exempelvis medelålder och könsfördelning finns därför inte.

9.2 Bemanning

År 2010 har varit rekryteringsintensivt, med flera rekryteringsomgångar av utredare och experter med inriktning mot bland annat tillsyn, verksamhetsstyrning, statistisk analys och samhällsmedicin. Intresset för att arbeta vid myndigheten har varit fortsatt stort. Vid årsskiftet har ytterligare 9 medarbetare rekryterats, vars anställningar påbörjas under år 2011. Målet att ISF ska ha cirka 50 tillsvidareanställda i färdiguppbyggt skede är därmed snart uppnått.

En utmaning är och har varit att planera verksamheten efter tillgången till medarbetare och kompetens. Vilka granskningar som har beslutats och satts i gång har styrts av vilka medarbetare som har påbörjat sin anställning och när det har skett under året. Den sårbarhet som ofta finns i små organisationer med få medarbetare inom vissa kompetensområden har varit påtaglig i uppbyggnadsskedet. Tidsbegränsade anställningar har förekommit för att täcka kortsiktiga eller specifika behov av kompetens i granskningarna. Medarbetare med stödkompetens har arbetat brett för att täcka de olika behoven inom de administrativa funktionerna. I slutet av året förstärktes den administrativa enheten med 3 nya medarbetare med kompetens inom ekonomi, kommunikation och registratur.

Även konsulter och andra uppdragstagare har anlåtats för att tillföra kompetens i granskningarna. Avvägningen mellan behovet av egen personal och externa uppdragstagare har påverkats av tillgången till kompetens bland dem som sökt arbete vid myndigheten samt projektens specifika behov och varaktighet.

Lönepolitik

Arbetet med att ta fram en lönepolicy för myndigheten påbörjades i slutet av året och har färdigställts i samband med lönerevisionen under första kvartalet 2011. Lönepolicyen lyfter bland annat fram verksamhetens krav på initiativkraft och gränsöverskridande arbetsätt.

En löneanalys har också genomförts, och resultatet visar inte på några osakliga löneskillnader på myndigheten.

9.3 Kompetensutveckling

Den viktigaste kompetensutvecklingen sker i det dagliga arbetet tillsammans med kollegor och andra samarbetspartner. Kompetensutveckling och kunskapsspridning har främjats av matrisorganisationen och projektarbetsformen.

Seminarieformen används som ett led i kvalitetssäkringen i slutskedet för alla rapporter. Om det finns behov, hålls seminarier även tidigare i planeringen och genomförandet för att utnyttja inspektionens alla kompetenser i arbetet. Alla medarbetare deltar i seminarierna för att främja kunskapsutbytet. Även andra seminarier har anordnats för personalen i olika aktuella verksamhetsfrågor. Sammanlagt har ett fyrtiotal seminarier hållits.

Föreläsningar inom Försäkringskassans område har bland annat handlat om tillämpningen av den nya sjukskrivningsprocessen, stödformer till handikappade och socialförsäkringens grunder. Andra ämnen som har diskuterats är utvärdering av "pappamånader" och jämställdhetsbonus, effektivitetsutveckling, sjukfrånvaro, regionala variationer i tillämpningen av sjukskrivningsregler, verkställande av domar samt IT-frågor. På det medicinska området har psykiatri diagnoser behandlats.

Exempel på föreläsningar från andra myndigheter och organisationer är Tandvårds- och läkemedelsförmånsnämndens analys av läkemedelssubventionen, Svenskt Näringslivs syn på arbetsgivarens erfarenheter av de nya sjukreglerna och Riksrevisionens granskning av rehabiliteringsområdet.

Introduktionsutbildning har genomförts regelbundet i takt med att nya medarbetare har börjat. Utbildningen har underlättat för nyanställda att snabbt integreras i verksamheten, vilket har haft särskilt stor betydelse i uppbyggnadsskedet. Den har bestått av tre moment, som handlat om myndighetens uppdrag och roll, administrativa frågor och juridik. Även frågor om etik och integritet, objektivitet och former för ansvarsutkrävande, som utgör en viktig del i den gemensamma värdegrunden, har diskuterats.

Medarbetarsamtal genomfördes i november. I samtalen diskuterades bland annat arbetsuppgifter, arbetssituation, kompetens och arbetsmiljöfrågor. Den samlade bedömningen är att personalen trivs med både arbetsuppgifter och arbetsmiljö. Förslag till förbättringar som lyfts fram vid samtalen kommer att leda till utveckling av arbetsformerna och förtydliganden i föreskrifter och vägledningar.

Chefsutbildningen i arbetsgivarfrågor som inleddes föregående år avslutades under våren som planerat. Den avslutande delen har handlat om arbetsmiljö, lönepolitik och lönesättning. Förutom att höja den samlade kunskapen hos cheferna i arbetsgivarfrågor har utbildningen lagt grunden till myndighetens eget arbete med till exempel arbetsmiljö och lönepolitik. Ett gemensamt önskemål från cheferna i medarbetarsamtalen har varit fortsatta insatser för chef- och ledarskapsutveckling, som nu planeras under 2011.

Riktade kompetensutvecklande insatser har genomförts i form av en anpassad utbildning i statistikprogrammet Stata för sammanlagt 14 personer. Syftet var både att ge grundläggande kunskaper hos de medarbetare som inte använt Stata tidigare, och att uppdatera kunskaper hos vana användare. Ett spritt kunnande i Stata minskar beroendet av specialistkompetens för enklare statistiska analyser. 2 personer har gått

utbildning i statistikprogrammet SAS, då de ska använda SAS i inspektionens granskningar.

Tre medarbetare har deltagit på en förkonferens till EUPHA konferensen²⁹ i Nederländerna, som riktade sig till sjukfrånvaroforskare i Europa. Representanter från ISF har också deltagit i det nationella forskarnätverket SPID³⁰ som träffas två gånger i halvåret i Stockholm.

9.4 Arbetsmiljö och hälsa

ISF arbetar aktivt med att förebygga ohälsa och skador i arbetet, skapa en god arbetsmiljö samt främja god och hållbar hälsa.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Under våren påbörjades ett systematiskt arbetsmiljöarbete, som inleddes med en diskussion om arbetsmiljöfrågor i ledningsgruppen och på varje enhet. Det resulterade i en arbetsmiljöpolicy som anger inriktning och förutsättningar för myndighetens arbetsmiljöarbete.

Två arbetsmiljöombud utsågs i april. Arbetsmiljöombuden bildar tillsammans med representanter för arbetsgivaren en arbetsmiljögrupp med uppgiften att planera, genomföra och följa upp insatser för arbetsmiljön.

Rutiner för sjukfrånvaro har tagits fram, där det framgår vad som förväntas av olika personer och funktioner i organisationen när medarbetare är sjukfrånvarande.

Företagshälsovård har avropats från det statliga ramavtalet, och ett avtal tecknades i juni. Under hösten har influensavaccination erbjudits medarbetarna.

I december genomfördes en arbetsmiljörund med stöd från företagshälsovården. Den bestod av information om ergonomi med möjlighet till en individuell uppföljning, en skyddsrund av lokalerna inklusive ventilation, belysning och kontorsutrustning. Den kompletterades med frågor till alla anställda om den psykosociala arbetsmiljön. Helhetsintrycket från arbetsmiljöonden var gott. Problemen kring tillgången till data, i avsaknad av en registerlag, har dock av många upplevts som ett arbetsmiljöproblem.

Friskvård

I juni genomfördes en halv friskvårdsdag för hela personalen med kajakpaddling och teambuilding. I augusti deltog ISF i Bellmanstafetten, under hösten deltog myndigheten i en stegtävling. Aktiviteterna har bidragit till att främja gemenskap och erfarenhetsutbyte i en period av intensiv uppbyggnad med många nyanställda. Förutom att anordna gemensamma friskvårdsaktiviteter subventionerar ISF friskvård med 2 000 kr per år.

Lokaler

I september färdigställdes utbyggnaden av ISF:s lokaler på plan 5. I samband med inflyttningen förekom problem med att reglera värme respektive kyla. Även behov av kompletterande golvvård i lokalerna har

²⁹ European Public Health Association.

³⁰ Sjukfrånvaro, prevalens, incidens och duration.

orsakat en del störningar i verksamheten. I övrigt har lokalerna fungerat bra och är ändamålsenligt utformade för verksamheten. Medarbetarna har egna, ljusa arbetsrum med justerbara bord. Konferensrummen har hög teknisk standard, och ljudklassningen i lokalerna är god.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron under året uppgår till 1,6 procent, vilket är nära en halvering jämfört med föregående år.

Sjukfrånvaro (%)	2010	2009
Totalt	1,6	3,1
Kvinnor	2,5	-
Män	0,3	-
30-49 år	0,4	-

Tabell 13 ISF:s sjukfrånvaro under år 2010. Jämförelsetalen för år 2009 avser ett halvår, och jämförelsetal saknas för tidigare år.

9.5 Uppbyggnadsarbetet i övrigt

Förutom rekrytering av kompetens till ISF har uppbyggnadsarbetet under året varit inriktat på utformningen av styrdokument och att anpassa IT-stödet och lokalerna. Utvecklingsarbetet har också varit särskilt inriktat på att säkerställa tillgång till data och en ändamålsenlig hantering av personuppgifter.

Tidigare erfarenhet visar att det tar mellan tre och fem år att bygga upp en verksamhet. Då ISF:s verksamhet är relativt liten, är en kortare tidsram realistisk. Uppbyggnadsarbetet kommer att fortsätta under de kommande två åren.

Tillgång till data

ISF:s uppgift förutsätter att inspektionen kan samla in och bearbeta data på individnivå. Detta gäller i första hand från Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket. Med hänsyn till att inspektionens granskningsområde även omfattar verksamheter som gränsar till socialförsäkringsområdet och samverkansinsatser med anknytning till detta område kommer inspektionen även att behöva data från andra myndigheter och aktörer. Inte sällan kommer granskningarna även att kräva att data från olika register kombineras med varandra. Merparten av de data som ISF behöver innehåller personuppgifter.

För att ISF ska kunna utföra sitt uppdrag på ett effektivt sätt är det viktigt att inspektionens tillgång till data säkerställs. I dagsläget ska ISF tillämpa personuppgiftslagen (1998:204), vilket innebär att myndighetens möjligheter att behandla data som innehåller känsliga personuppgifter i personuppgiftslagens mening är begränsade. Det är därför av central betydelse att ISF snarast får en särskild registerlag om personuppgiftsbehandling vid

inspektionen. Ett förslag till en sådan lag har nyligen remitterats.³¹ Enligt förslaget ska lagen träda i kraft den 1 januari 2012.

I avvaktan på att en registerlag träder i kraft är ISF:s möjligheter att genomföra vissa typer av granskningar begränsade. I de fall då en granskning har krävt tillgång till data som innehåller känsliga personuppgifter har etisk prövning genomförts.

Mot bakgrund av ovanstående har ett tidkrävande utvecklingsarbete genomförts under året med framtagande av rutiner för bland annat databeställningar till Försäkringskassan, tillgång till akter samt databearbetning och registerbehandling med hänsyn tagen till personuppgiftslagen.

Styrdokument

Under året har ISF fortsatt arbetet med att ta fram styrdokument. Några exempel är policys för brandskydd, för arbetsmiljö och för lönepolitik samt en projektvägledning.

IT och telefoni

ISF har med hänsyn till verksamhetens krav valt mobila lösningar för både IT och telefoni. Samtliga medarbetare har bärbar dator och mobiltelefon. För att minimera det interna administrativa stödet har tjänstelösningar valts där leverantörerna levererar och administrerar en helhetslösning.

Under året har arbetet med en långsiktig plan för IT-försörjningen inletts. Under året har inspektionen utvecklat en ändamålsenlig server- och datormiljö för statistiska beräkningar och bearbetningar som stöd för projekten. Andra systemstöd som har anskaffats är ett verktyg för enkäter och registrering av aktgranskningar och ett systemstöd för omvärldsbevakning.

Diarium och arkiv

Under året har myndighetens arkivlokaler färdigställts och godkänts av Riksarkivet. Löpande har frågor som rör personuppgifter och gallringsföreskrifter för verksamheten diskuterats med Riksarkivet. Under hösten har ISF rekryterat en registrator.

Övrigt

Andra delar av uppbyggnaden har exempelvis omfattat utformning av ett systematiskt brandskyddsarbete, implementering av ett intranät och utformning av en mall för tryckta rapporter. Inspektionen har också infört tidrapportering och skapat förutsättningar för en effektiv uppföljning av verksamheten såväl löpande som årligen i årsredovisningen.

³¹ Ds 2011:4.

10 Finansiell redovisning

10.1 Resultaträkning

(tkr)	Not	2010	2009
			6 månader
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		37 815	12 509
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	65	121
Finansiella intäkter	2	74	13
Summa		37 954	12 643
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-26 914	-7 202
Kostnader för lokaler		-2 983	-1 226
Övriga driftkostnader	4	-7 334	-4 101
Finansiella kostnader	5	-19	-1
Avskrivningar och nedskrivningar		-703	-113
Summa		-37 954	-12 643
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		1 000	0
Lämnade bidrag	6	-1 000	0
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

10.2 Balansräkning

(tkr)	Not	2010-12-31	2009-12-31
TILLGÅNGAR			6 månader
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	7	146	188
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	8	310	118
Summa		456	306
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	9	468	447
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	10	3 644	2 249
Summa		4 112	2 696
Fordringar			
Kundfordringar		1	0
Fordringar hos andra myndigheter	11	388	847
Summa		389	847
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	12	944	716
Övriga upplupna intäkter		0	121
Summa		944	837
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	13	-15 571	-11 491
Summa		-15 571	-11 491
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		18 338	14 098
Summa		18 338	14 098
SUMMA TILLGÅNGAR		8 669	7 293
KAPITAL OCH SKULDER			
Avsättningar			
Övriga avsättningar	14	63	13
Summa		63	13
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	15	4 525	1 663
Skulder till andra myndigheter	16	1 063	601
Leverantörsskulder		554	2 672
Övriga skulder	17	528	350
Summa		6 670	5 287
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	18	1 936	1 993
Summa		1 936	1 993
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		8 669	7 293

10.3 Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Ingående över- förings- belopp	Årets tilldelning enligt regler- ingsbrev	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp	
	Not						
Uo 10 2:2 Ramanslag ap.1 Inspektionen för socialförsäkringen	19	11 491	51 886	-8 991	54 386	-38 815	15 571
Summa		11 491	51 886	-8 991	54 386	-38 815	15 571

10.4 Tilläggsupplysningar

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

ISF:s bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Gjorda undantag från förordningen redovisas sist i tilläggsupplysningarna.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 25 000 kr bokförts som period-avgränsningsposter.

Upplysningar av väsentlig betydelse

Inspektionen för socialförsäkringen bildades den 1 juli 2009 varför jämförelsetal endast avser sex månader.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20000 kr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen höjdes år 2010 från tidigare gräns 10 000 kr i enlighet med ESV:s allmänna råd till 5 kap. 1 § FÅB. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 100 000 kr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

4 år	Bärbara datorer och kringutrustning
5 år	Datorer och kringutrustning Maskiner och tekniska anläggningar Övriga kontorsmaskiner Egenutvecklade systemstöd, licenser och rättigheter
3 - 6 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet
10 år	Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet enligt lägsta värdets princip.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner**Ledamöter i insynsrådet / andra styrelseuppdrag**

	Ersättning*
Stig Orustfjord (till och med 1 maj 2010)	1
Irene Wennemo (från och med 12 maj 2010)	1
Högskoleverket - ledamot i insynsrådet	
Lunds Universitet - styrelseledamot	
Fora AB - styrelseledamot	
AFA Liv - styrelseledamot	
AFA Trygg - styrelseledamot	
Youth Skills Sweden AB - styrelseledamot	
Folksam - LO Fondbolag - styrelseledamot	
Folksam - LO Fondförsäkringsbolag - styrelseledamot	
Stefan Lundgren	2
TLV - ordförande i Nämnden för läkemedelsförmåner	
ESV - ledamot i insynsrådet	
Ann-Catrin Lofvars	3
SKL - styrelseledamot	
Landstingsråd i Dalarnas Län	
Solveig Zander	3
Länsstyrelsen i Uppsala Län - ledamot i insynsrådet	
Eskil Wadensjö	3
Kristina Padrón	3

*Dessa ersättningar har ännu inte utbetalats.

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Lön
Generaldirektör Per Molander	947
Nobelmuseet - styrelseledamot	
Arbor AB - styrelseledamot	
Sieps - ledamot i insynsrådet	
Inga förmåner	

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro se under avsnittet Sjukfrånvaro. Undantag från regelverket beskrivs nedan.

Undantag från regelverket

ISF har gjort följande undantag från förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Jämförelsetal

Enligt ESV:s föreskrifter till 2 kap. 4 § förordningen ska sammanställningen över väsentliga uppgifter avse de senaste fem räkenskapsåren. Enligt föreskrifterna till 3 kap. § 1 förordningen ska informationen om resultatet avse det senaste året och jämföras med motsvarande information från minst de två föregående åren. Enligt föreskrifterna till 3 kap. 2 § förordningen ska intäkter och kostnader redovisas för minst de tre senaste åren.

Eftersom det är ISF:s andra verksamhetsår finns endast jämförelsetal från 2009 som avser ett halvårs verksamhet och jämförelsetal från tidigare år saknas. Detta gäller i både de finansiella avsnitten och i resultatredovisningen.

Sjukfrånvaro

Enligt 7 kap. 3 § förordningen ska myndigheten lämna uppgifter om sjukfrånvaro för grupper om inte antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Eftersom sjukfrånvaron för ISF kan hänföras till en enskild individ, lämnas inte uppgifter om sjukfrånvaro om 60 dagar sammanhängande eller mer. Sjukfrånvaro för grupperna upp till 29 år och för 50 år och äldre anges inte, då antalet personer är lägre än tio personer.

10.5 Noter

Resultaträkning (tkr)		2010	2009
Not 1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	65	121
	Summa	65	121
Not 2	Finansiella intäkter		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	74	13
	Summa	74	13
Not 3	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	16 980	4 484
	Övriga kostnader för personal	9 934	2 718
	Summa	26 914	7 202

Resultaträkning (tkr)		2010	2009
Not 4	Övriga driftkostnader		
	Reparationer och underhåll	15	6
	Resor, representation, information	185	14
	Köp av varor	737	712
	Köp av tjänster	6 397	3 369
	Summa	7 334	4 101
Not 5	Finansiella kostnader		
	Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	0	0
	Ränta på lån i Riksgäldskontoret	18	1
	Övriga finansiella kostnader	1	0
	Summa	19	1
Not 6	Lämnade bidrag		
	Uppsala Universitet, projekt Share	-1 000	0
	Summa	-1 000	0

Balansräkning (tkr)		2010-12-31	2009-12-31
Not 7	Balanserade utgifter för utveckling		
	Ingående anskaffningsvärde	209	0
	Årets anskaffningar	0	209
	<i>Summa anskaffningsvärde</i>	<i>209</i>	<i>209</i>
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-21	0
	Årets avskrivningar	-42	-21
	<i>Summa ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-63</i>	<i>-21</i>
	Utgående bokfört värde	146	188
Not 8	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	131	0
	Årets anskaffningar	264	131
	<i>Summa anskaffningsvärde</i>	<i>395</i>	<i>131</i>
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-13	0
	Årets avskrivningar	-72	-13
	<i>Summa ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-85</i>	<i>-13</i>
	Utgående bokfört värde	310	118
Not 9	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	461	0
	Årets anskaffningar	102	461
	<i>Summa anskaffningsvärde</i>	<i>563</i>	<i>461</i>
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-14	0
	Årets avskrivningar	-81	-14
	<i>Summa ackumulerade avskrivningar</i>	<i>-95</i>	<i>-14</i>
	Utgående bokfört värde	468	447

Balansräkning (tkr)	2010-12-31	2009-12-31
Not 10 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	2 315	0
Årets anskaffningar	1 904	2 315
<i>Summa anskaffningsvärde</i>	<u>4 219</u>	<u>2 315</u>
Ingående ackumulerade avskrivningar	-65	0
Årets avskrivningar	-509	-65
<i>Summa ackumulerade avskrivningar</i>	<u>-574</u>	<u>-65</u>
Utgående bokfört värde	3 644	2 250
Not 11 Fordringar hos andra myndigheter		
Fordran ingående mervärdesskatt	388	839
Kundfordringar hos andra myndigheter	1	0
Övriga fordringar hos andra myndigheter	0	8
Summa	389	847
Not 12 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	886	658
Övriga förutbetalda kostnader	58	58
Summa	944	716
Not 13 Avräkning med statsverket		
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-11 491	0
Redovisat mot anslag	38 815	12 509
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-51 886	-24 000
Återbetalning av anslagsmedel	8 991	0
<i>Skulder avseende anslag i räntebärande flöde</i>	<u>-15 571</u>	<u>-11 491</u>
Summa Avräkning med statsverket	-15 571	-11 491
Not 14 Övriga avsättningar		
Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder		
Ingående balans	13	0
Årets förändring	50	13
Utgående balans	63	13
Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder har omklassificerats och redovisas som avsättningar år 2010 enligt ESV:s handledning för personalkostnader. Jämförelsetal har omräknats.		
Not 15 Lån i Riksgäldskontoret		
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	1 663	0
Under året nyupptagna lån	3 625	1 716
Årets amorteringar	-763	-53
Utgående balans	4 525	1 663
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	20 000	20 000

Balansräkning (tkr)	2010-12-31	2009-12-31
Not 16 Skulder till andra myndigheter		
Utgående mervärdesskatt	2	0
Arbetsgivaravgifter	514	321
Övrigt	547	280
Summa	1 063	601
Not 17 Övriga skulder		
Personalens källskatt	526	350
Övrigt	3	0
Summa	528	350
Not 18 Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	932	374
Övriga upplupna kostnader	1 004	1 619
Summa	1 936	1 993

Hyreskostnaden har fördelats jämt över kontraktperioden vilket innebär att periodisering avseende hyra 2010 har skett med 730 tkr.

Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder har omklassificerats och redovisas som avsättningar år 2010 enligt ESV:s handledning för personalkostnader. Jämförelsetal har omräknats.

Anslagsredovisning

Not 19 Uo 10 2:2 ap 1 Inspektionen för socialförsäkringen (ramanslag)

Enligt regleringsbrevet disponerar ISF en anslagskredit på 1 557 tkr.

ISF får disponera 2 500 tkr av det ingående överföringsbeloppet, enligt regleringsbrevet.

Anslaget är räntebärande.

11 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2010	2009*
Låneram Riksgäldskontoret		
Beviljad	20 000	20 000
Utnyttjad	4 525	1 663
Kontokrediter Riksgäldskontoret		
Beviljad	5 189	2 400
Maximalt utnyttjad	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret		
Ränteintäkter	74	13
Räntekostnader	0	0
Avgiftsintäkter		
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0
Övriga avgiftsintäkter	65	121
Anslagskredit		
Beviljad	1 557	720
Utnyttjad	0	0
Anslag		
<i>Ramanslag</i>		
Anslagssparande	15 571	11 491
varav intecknat	0	0
Bemyndiganden	0	0
Personal		
Antalet årsarbetskrafter (st)	29	13
Medelantalet anställda (st)	31	14
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 284	964
Kapitalförändring	0	0

* ISF:s verksamhet startade den 1 juli 2009 varför jämförelsetal för tidigare år inte kan lämnas.

Undertecknande av årsredovisning

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 22 februari 2011

Per Molander
Generaldirektör

isf

INSPEKTIONEN FÖR
SOCIALFÖRSÄKRINGEN

adress Box 202, 101 24 Stockholm *besöksadress* Fleminggatan 7 Stockholm

telefon 08 58 00 15 00 *fax* 08 58 00 15 90 *e-post* registrator@inspf.se *webb* www.inspsf.se